

De Eijckendonck

De lindeboom

Voor u, tegen de snelweg A2, staat een bomengroep. Het zijn lindebomen. Deels bestaat de groep uit een 'stoof' met een omvang van 720 cm. Het is een heel oude lindeboom die na te zijn omgewaaid of omgezaagd opnieuw is uitgelopen met meerdere stammen. Deze boom kenmerkt een plek in het landschap met een grote historische betekenis. En omdat de bomen nog steeds deze plaats aanduiden zijn ze bij de verbreding van de snelweg, verplant. Je zult begrijpen dat dat geen eenvoudige klus is geweest. De bomen hebben nog steeds te leiden van de verplanting. Het is te hopen dat ze met een goede verzorging in leven blijven. En zo ook in de toekomst deze plaats mogen blijven markeren.

Landschap

We staan hier in het 'Boschveld' zoals Dungenaren dit deel van het Bossche Broek noemen. Als u goed kijkt kunt u zien dat de bomen op een kleine verhoging in het landschap staan. Vroeger was dit een donk. Het Bossche Broek is voor het grootste deel erg laaggelegen. In het verleden stond het elke winter onder water. De donken staken dan als eilanden boven het water uit. Ze zijn ontstaan door winderosie, de zogenaamde dekzandruggen.

De Eikendonk stak tot aan de ruilverkaveling in het begin van de zestigerjaren van de vorige eeuw ruim twee meter uit boven het land. Heel het gebied waar je nu staat is destijds door bulldozers geëgaliseerd. Draglines zorgde voor nieuwe waterlopen om de ontwatering van de landerijen te verbeteren. Ook werden er nieuwe wegen aangelegd. Toen ook nog eens de A2 werd aangelegd bleef er landschappelijk niets meer over van het Boschveld en de Eikendonk. De fietspad van Den Dungen naar Den Bosch die over d'n Hogert, zoals wij de Eikendonk noemde, liep werd omgeleid naar de Zuid-Willemsvaart.

Klooster

Waarom heet het hier Kloosterstraat? Donken waren bij uitstek geschikt om op te wonen. De weg tussen Den Dungen en de stadspoort van 's-Hertogenbosch liep over de Eikendonk. Behalve enige boerderijen en een herberg heeft er lange tijd een klooster gestaan. Dit klooster werd gesticht door de Kartuizerorde. Opmerkelijk genoeg hebben deze kloosterlingen er maar van 1467 tot begin 1472 gewoond.

In 1475 werd het weer in gebruik genomen. Zusters afkomstig van het zusterklooster Agnetendal uit Dommelen namen er hun intrek. Het waren zogenaamde Tertiarissen die behoorden tot de Franciscaanse derde orde. Het convent op d'n Eijckendonck kreeg de naam 'Sint-Barbaradal'.

Na jaren van voorspoed kwamen er tegen het einde van de 16^e eeuw steeds minder nieuwe zuster bij. Enerzijds waarschijnlijk door opkomst van het Calvinisme. Maar anders ook

doordat het buiten de stadspoorten tijdens de 80-jarige oorlog erg onveilig was. Uiteindelijk is het klooster in 1627 verlaten. De gebouwen waar toen al in verval.

Opgravingen

In het voorjaar van 1967 werd begonnen met het afgraven van de Eikendonk. Net op tijd wist amateurarcheoloog Frans van der Sanden met hulp van Leo van Minderhout en Rien van Nuland opgravingen te doen naar de restanten van het klooster. In totaal werden er 18 graven blootgelegd waarin zich 29 geraamten bevonden. Maar dat was niet het enige. Ze vonden funderingsbogen van het klooster en in een paar afvalkuilen. Met daarin o.a. een grote hoeveelheid aardewerk scherven. Maar ook glasscherven van de glas-in-lood ramen. En 14 fragmenten van pijpen en beeldjes. Veelal Maria of Jezus beeldjes die zeker hebben toebehoren aan de kloosterzusters. Alle vondsten zijn gedocumenteerd en er is door genoemde personen een verslag met tekeningen van de opgravingen gemaakt.

Via tussenkomst van Heemkundevereniging 'Op die Dungen' zijn genoemde vondsten in 2019 overgedragen aan de gemeente 's-Hertogenbosch. Ze worden nu bewaard in het Groot Tuighuis onder toezicht van de afdeling Erfgoed.

Meer lezen;

Barbaradeal een begrip, onder redactie van Drs. H.H.V.M. Maas, uitgegeven door Heemkundevereniging Den Dungen ter gelegenheid van de oplevering van 26 seniorenwoningen in 1989.

Parels van het Bossche Broek, Peter Verhagen 2017